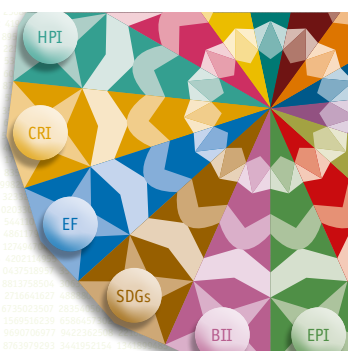

Jak si stojíme na cestě k udržitelnosti? To prozradí naše nová publikace SLOŽITÝ SVĚT JEDNÍM ČÍSLEM aneb Česko v indexech

SLOŽITÝ SVĚT JEDNÍM ČÍSLEM

aneb

ČESKO V INDEXECH

Vydali jsme publikaci „SLOŽITÝ SVĚT JEDNÍM ČÍSLEM aneb Česko v indexech“, která ukazuje, jak si Česko vede v oblastech životního prostředí, ekonomických a sociálních otázkách a celkově pokroku na cestě k udržitelnosti ve srovnání se zeměmi EU27 i světa. Česko učinilo v řadě oblastí výrazný pokrok žádoucím směrem k udržitelnému rozvoji – tedy směrem, kdy k uspokojování sociálních potřeb lidí dochází díky prosperující ekonomice při současném respektování environmentálních limitů, zároveň jsou však prezentovány i údaje a trendy negativní.

„Problémem hodnocení složitých věcí jedním číslem je, že velmi často musíte, lidově řečeno, sčítat jablka s hruškami. A výsledek je velmi často poplatný tomu, jestli do tohoto kompotu přidáte ještě dělení švestkami a násobení pomeranči. Tím nechceme říct, že toto hod-

nocení nemá smysl, ale kromě toho, jestli nám výsledek chutná nebo se nám zajídá, je také důležité podívat se do kuchyně. Publikace má za cíl nejen říct, jak si Česko stojí v hodnocení pomocí těchto složitých indexů, ale také přináší pohled do oné hypotetické kuchyně a ukazuje, co plave v jednotlivých kompotech a jak se který kompot vaří“, vysvětluje Miroslav Havránek, ředitel CENIA.

Pomyslným „kompotem“ jsou indexy, které jsou publikovány buď každoročně nebo v delších intervalech různými univerzitami, veřejnými institucemi, nevládními organizacemi či soukromými subjekty. Vedle popisu a hodnocení současného stavu mapuje většina indexů také vývojové trendy. Některé indexy se snaží projektovat budoucnost nebo nabídnout v rámci textových doprovodů možné způsoby řešení. Nejlépe si Česko vede v SDG Indexu neboli Inde-

xu udržitelného rozvoje, kde je na 6. místě v rámci EU27 a 13. ze 163 hodnocených zemí. Na opačném konci hodnocení je v Indexu výkonnosti v oblasti změny klimatu, kde je na 25. místě v EU27 a 41. z 59 hodnocených států světa. V ostatních indexech se pohybuje kolem evropského průměru.

„Žijeme v období, kdy vliv člověka na planetu snese srovnání s geologickými silami. Současná nová éra, v níž na Zemi převládají lidské (antropogenní) procesy, dostala proto označení antropocén. Čelíme vzájemně propojené, takzvané trojitě planetární krizi v oblastech změny klimatu, ztráty biodiverzity a znečištění životního prostředí. Řešení těchto problémů vyžaduje resilientní společnost schopnou absorbovat otřesy a následně se z nich úspěšně zotavit“, dodává Miroslav Havránek.

Získané informace mohou sloužit jako důleži-

tý nástroj pro plánování a rozhodování v různých oblastech. Důležité je si uvědomit, že každý index má své výhody i nevýhody a nelze je brát jako absolutní měřítko. Je třeba zohlednit kontext specifických podmínek, které se mohou v různých zemích lišit. Odtud plynou i rozdílné výsledky Česka u komplexních indexů, které hodnotí různé aspekty ekonomiky. Publikace tak nabízí užitečné informace a podněty k diskusi a napomáhá lépe porozumět tomu, jak jsou jednotlivé indexy konstruovány a jak mohou být používány k měření různých aspektů naší společnosti a životního prostředí v Česku.

Publikace „SLOŽITÝ SVĚT JEDNÍM ČÍSLEM aneb Česko v indexech“ je ke stažení dostupná zde <https://www.cenia.cz/publikace/monografie/slozity-svet-jednim-cislem/>.

Představujeme nový web s indikátory udržitelného rozvoje

Vytvořili jsme nový web pro prezentaci indikátorů udržitelného rozvoje. Udržitelný rozvoj se snaží odstranit nebo zmírnit negativní projevy dosavadního způsobu vývoje lidské společnosti. Udržitelný rozvoj tak nebere v potaz pouze ekonomický růst, ale i společenské hodnoty a přírodní bohatství. OSN

proto v roce 2015 přijala akční plán společných cílů udržitelného rozvoje Agenda 2030, který byl do českého prostředí transponován jako ČR 2030. K monitorování cílů byl vytvořen indikátorový rámec, který prezentuje náš nový web <https://www.sdg-data.cz/>.

Web je určený pro zájemce o udržitelný rozvoj z řad veřejnosti i odborníků a úředníků státní správy. Pro lepší orientaci ve stovkách záznamů nabízí web přístup k indikátorům udržitelného rozvoje jak hierarchicky, kdy jsou indikátory seřazeny od cílů, podcílů a klíčových oblastí po jednotlivé indikátory, tak i přes kategorie, atributy a štítky. K dostupným indikátorům je vytvořena vizualizace, připojená podkladová data ke stažení a metadata. Vizualizace jsou interaktivní, umožňují filtrovat data a vytvářet pohledy podle atributů. Web je dvoujazyčný v české a anglické verzi.

Udržitelný rozvoj v posledních letech nabývá na významu v Evropě i ve světě. V oblasti životního prostředí čelíme tzv. tro-

jitě planetární krizi, která zahrnuje změnu klimatu, ztrátu biodiverzity a znečištění životního prostředí. Tato krize je vzájemně provázána se současnými demografickými změnami, migrací a prohlubující se sociální nerovností. Zrychlující se technologický vývoj a narůstající propojování současného světa nás nutí vnímat svět v souvislostech a přijmout zodpovědnost každého státu vůči globálnímu společenství. V průběhu letních měsíců tak na našem facebookovém profilu postupně představíme vybrané indikátory, které reprezentují jednotlivé cíle udržitelného rozvoje. Sledujte náš facebook <https://www.facebook.com/ENVIDATA> a dozvíte se, jak si při naplňování cílů SDG stojíme.

Konference Životní prostředí – prostředí pro život 2023

Zveme vás na 4. ročník Konference Životní prostředí – prostředí pro život, která se uskuteční ve dnech 2. a 3. listopadu

2023 v Ballingově sílu Národní technické knihovny v Praze. Konference poskytne prostor pro setkání odborné i laické ve-

řejnosti, kterou spojuje zájem o životní prostředí ve všech jeho složkách, a umožní tak širší diskusi o otázkách souvisejících s aktuálními výzvami životního prostředí v národním i globálním kontextu.

V rámci předběžného programu se během prvního dne konference – čtvrtek 2. listopadu 2023 – můžete

těšit na prezentace dílčích výstupů a výsledků projektu s názvem Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEVOOH, <https://cevooh.cz/>), který je podpořen z programu Prostředí pro život, a jehož hlavním koordinátorem je CENIA.

Druhý den konference – pátek 3. listopadu 2023 – pak bude věnován prezentaci záměrů a výstupů dalších projektů podpořených z programu Ministerstva životního prostředí na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí – Prostředí pro život, případně i z dalších programů, které jsou v souladu s prioritami konference.

Pokud máte zájem o vystoupení na konferenci, zašlete nám název a krátký popis vašeho příspěvku prostřednictvím příslušné šablony, a to jak v českém, tak v anglickém jazyce. Šablony a další informace pro přednášející naleznete zde <https://1url.cz/@konference-ZP-PZ-prednasejici>.

Zaslané abstrakty účastníků konference budou využity k přípravě sborníku abstraktů.

Na konferenci se již nyní můžete registrovat. Registrační formulář a další informace pro účastníky konference najdete zde <https://1url.cz/@konference-ZP-PZ-ucastnici>.

Detailní program a další organizační podrobnosti akce budeme dále upřesňovat na webových stránkách konference <https://1url.cz/@konference-ZP-PZ-2023> a na našem facebookovém profilu <https://www.facebook.com/ENVIDATA>.

Fotosoutěž Evropské agentury pro životní prostředí 2023: „ZeroWaste PIX 2023“

Byla spuštěna fotosoutěž Evropské agentury pro životní prostředí (EEA), která v letošním roce vyzývá fotografy k zachycení vzorců výroby a spotřeby, zvyků a chování v každodenním životě, a to jak těch dobrých (udržitelných), tak i těch horších (neudržitelných). Letošní fotosoutěž ZeroWaste PIX 2023 je výzvou k zamyšlení nad stavem moderní civilizace a jejím cílem je inspirovat ke změně.

Systémy výroby a spotřební návyky jsou zásadními aspekty naší ekonomiky a životy. Díky průmyslové výrobě se jako spotřebitelé těšíme řadě vymožeností, které zvyšují kvalitu našeho života. Víme však,

že tento systém má dopad na životní prostředí a čím dál více i naše zdraví. Naše systémy výroby a spotřeby vedou ke zvýšenému znečištění životního prostředí, k neustávající těžbě surovin a často také k nevhodným pracovním podmínkám. K neudržitelnému modelu tohoto systému však existují řešení a alternativy. Vyfotografujte obojí, např. přetékající skládku odpadů nebo komunitní zahradu.

Bližší informace o soutěžních kategoriích, cenách a termínech fotosoutěže najdete zde https://1url.cz/@fotosoutez_EEA_2023.

30 LET ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

samostatné České republiky

V roce 2023 uplynulo 30 let od vzniku samostatné České republiky. Při této příležitosti připravila Česká informační agentura životního prostředí interaktivní storymapu, která přehledně seznamuje nejen se změnami, kterými jsme prošli v minulosti, ale i s novými trendy a výzvami, kterým budeme teprve čelit.

<https://landcover.cenia.cz/30letceskeprirody/>